

C. Virgil Gheorghiu

OCHIUL AMERICAN

Traducere din limba franceză
de **George Horațiu Banciu**

 Sens Editura

Arad, 2019

Traducere: George Horațiu Banciu

Tehnoredactare: Adrian Buzaș

Concepția copertei: Adrian Buzaș

Ilustrația: Matt Murphy

Redactare: Silvana Higyed

C. Virgil Gheorghiu, *L'oeil americain*, Plon, 1972

©SENS, 2019

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GHEORGHIU, VIRGIL C.

Ochiul american / C. Virgil Gheorghiu; trad. din lb. franceză de George Horațiu Banciu. - Arad: Sens, 2019

ISBN 978-606-94758-0-5

I. Banciu, George Horațiu (trad.)

821.133.1

Editura Sens

Calea Timișoriei nr. 212/2, Arad

Telefon: 0257 288 669

e-mail: comercial@sens.ro

www.sens.ro

Cuprins

Cuvânt înainte	7
I. O crimă semnalată prin satelit	15
II. Portul abandonat de mare	36
III. Dezbrăcații de sub ochiul american.....	49
IV. Incredibila poveste a vaporului-spion <i>Mythos</i>	62
V. Jandarmii nu sunt pășărele	80
VI. Ochiul Deltei	96
VII. Minutele crimei	108
VIII. Secretele vaporului-spion	122
IX. Corectorii operelor complete ale lui Dumnezeu	133
X. Negrul-Cicatrice	146
XI. Adevărații ochi americani.....	173
XII. Sfârșitul și trofee.....	198

I

O crimă anunțată prin satelit

Mesaj urgent. Prin satelit. De la New York. „30 august. Orele zero și 30 de minute. Destinatar: Căpitan Taxid, comandantul portului Rodon, latitudine și longitudine WR. Textul mesajului: *Femeia numită Akantha, în vârstă de 17 ani, domiciliată în insula Hors-Sein, din Delta, districtul Rodon, a fost asasinată acum cinci minute. Arma crimei: otrava. Ora crimei: 4 h (Greenwich time). Solicităm autopsie și anchetă. Semnat: Doctor Felix Smith*”.

- Cine ți-a dat telegrama asta? - strigă căpitanul Taxid care, abia sărit din pat, își dezbracă lungă lui cămașă de noapte. Se îmbracă. Aruncă o privire pe ceas. Două și douăzeci de minute dimineața. Căpitanul nu s-a trezit de-a binelea. Crede că visează. Sergentul Gringa, care i-a adus telegrama, așteaptă în picioare. În mijlocul camerei. Se dă mai către ușă, pentru a-i face loc căpitanului, ce își caută hainele peste tot. Camera este mică. Ofițerul se îmbracă automat, fără să-i iasă din minte telegrama primită. Nu-și găsește

ciorapii. Sergentul se apleacă și îi scoate de sub pat.

- Cine ți-a dat fițuica asta, sergent? -
întreabă căpitanul.

Își încheie nasturii la veston.

- Doi militari americani. Doi marinari de pe
Mythos.

- Când și în ce fel ți-au dat ei porcăria asta?

- Acum zece minute. Nicio secundă în plus.

Am sărit pe motocicletă și am venit aici. În viteză.
Asta-i tot, domnule căpitan.

Motocicleta este în mijlocul străzii, chiar sub fereastră. Motorul urlă, nu alta. Camera căpitanului este la parter. La Rodon nu există case cu etaj. Ca și fereastra, ușa se deschide direct către strada principală. Printre lamele de lemn ale persienei se vede strada îngustă, plină de praf, fără trotuare, nici bordură, luminată de farul motocicletei cu ataș.

- De unde știi că cei ce ți-au adus telegrama sunt marinari americani? Echipajul de pe *Mythos* nu are dreptul să coboare pe uscat. Toți marinarii sunt consemnați la bord.

- Ei mi-au spus-o. Apoi am verificat eu însumi.

- Ai verificat?

- Da, domnule căpitan.

- Cum?

- Pe barca lor pneumatică scria cu litere albastre și fosforescente: „U. S. A. - Navy Mythos”.

Am văzut și am citit cu ochii mei. Cei doi marinari aveau aceeași inscripție pe canadienele lor.

- Povestește-mi totul. Cu toate detaliile.

- V-am spus tot, domnule căpitan.

- Ia-o de la capăt. Cum s-a petrecut chestia?

- Eram de gardă, domnule căpitan. Tocmai privisem ceasul. Era exact ora două. Două fix. Pe când priveam ceasul, am auzit un zgomot de motor venind dinspre mare. Era foarte aproape. Zgomot puternic. Fereastra era larg deschisă. M-am aplecat în afară și am privit marea. Am văzut barca pneumatică gri-albă, cu doi oameni la bord. Venea din larg ca o săgeată, direct spre port, spre mine.

- Barca era luminată, sergent?

- Nu, domnule căpitan. Nu era luminată deloc, dar se vedea foarte bine. Din cauza Lunii. Noaptea era luminoasă aproape ca ziua. Partea de deasupra apei, a bărcii, era albă. Am văzut clar ce era scris acolo: „U. S. A. - Navy Mythos”. Se citea foarte ușor.

- Ți-a fost frică!

- Da, domnule căpitan. Mi-a fost foarte frică. Eram sigur că este vorba de o debarcare inamică. Un atac-surpriză. Mi-am pus revolverul și casca, baioneta. Gata de luptă. N-am avut timp să dau alarma. Barca era deja în port. Cei doi marinari erau pe uscat. Totul s-a petrecut cât ai clipi din ochi. I-am văzut lăsându-și barca pe mal și alergând spre mine. Nu-i voi uita niciodată,

domnule căpitan. Erau îmbrăcați cu impermeabile, lungi, galben-roșii fosforescente. Ai fi zis două flăcări de pucioasă, venite din fundul Iadului. Avansau spre mine cu viteza focului. M-am pus în genunchi, în spatele ferestrei, în poziție de tragere, de luptă pe viață și pe moarte. Eram gata să mă apăr cu orice preț. Până la ultimul cartuș. Pentru a nu-i lăsa să intre în comandament. Să ne fure secretele. Întorcând capul, i-am văzut însă în spatele meu. Pe amândoi. Le simțeam respirația pe ceafă. Intraseră pe ușa deschisă, cu viteza fulgerului. Fără niciun zgomot. Efectul de surpriză era în favoarea lor. Din plin. Era clar. Câștigaseră. Eram învins. Orice rezistență era inutilă. Mă pregăteam să arunc pistolul și să ridic mâinile ostășește, cât mai sus cu putință. Iertați-mă, domnule căpitan. Totul s-a petrecut atât de repede încât eram paralizat. Nu-mi pierdusem sângele rece, dar eram greoi, indecis, ezitant. Eram ca adormit. Mi-a fost imposibil să acționez, să iau o decizie. Surpriza și frica m-au scos din luptă. Americanii, dimpotrivă, parcă mâncaseră argint viu. Erau rapizi și preciși. Doi draci împielitați. Unul din ei mi-a făcut cu ochiul și mi-a zis:

- Salut bravule sergent telegrafist Gringa!

Mi-au vorbit pe numele meu, domnule căpitan. Știau cine sunt. Mi-au întins mâna. Unul după altul. Mi-au strâns mâna cu putere. Ca vechi prieteni. Al doilea mi-a zis:

- Ce mai faci, sergent Jacynthe Gringa?
- Ți-au vorbit pe limba noastră? - întrebă căpitanul.

- Pe limba noastră, domnule căpitan.
- Zici că știau cum te cheamă? Știau că prenumele tău este Jacynthe, că ești telegrafist și sergent?

- Știau tot, domnule căpitan. Absolut tot.
- Incredibil! Absolut incredibil! Dacă povestim cuiva asta, va spune că am visat. Că suntem nebuni. Că avem halucinații.

- Incredibil, dar adevărat, domnule căpitan. Nimeni nu se poate îndoi. Avem dovezi materiale. Avem telegrama prin satelit. Asta nu-i o dovadă?

- Ce ți-au spus când ți-au dat-o?
- Nimic. Mi-au dat-o în modul cel mai natural din lume. Cum dă poștașul o scrisoare. Nu îndrăzneam să iau telegrama. I-am întreat: „Ce-i asta?”

- Un mesaj urgent pentru comandantul tău. Pentru căpitanul Taxid. Poți să-l citești și tu, sergent. Nu e secret. Tocmai l-am primit. Prin satelit.

L-am citit.
- Vezi, sergent Gringa, acest mesaj a fost expediat din New York în urmă cu mai puțin de un sfert de oră și deja a ajuns în mâna ta. Căpitanul trebuie să plece. Să vadă cine a ucis-o pe Akantha. Cât mai rapid posibil. Dacă întârziați, asasinul o s-o șteargă.

Am vrut să-i întreb pe Americani cum au aflat ei, la New York, că tocmai aici s-a comis o crimă. Aici, lângă noi. Aș fi vrut să-i mai întreb cum de cunosc ei, în America, numele comandantului nostru. De unde știau ei că mă numesc Jacynthe Gringa și că sunt telegrafist. Nu mi-au lăsat timpul necesar pentru a deschide gura. Nu le-am putut spune nimic. Știau că vreau să-i întreb una-alta. Nu mi-au acordat timpul necesar pentru a le vorbi. Erau șmecheri, domnule căpitan. Unși cu toate alifiile. Draci. Nu marinari! Primul m-a întrebat:

- Spune-mi sergent Gringa, frumoasa dumneavoastră motocicletă preistorică încă este în pană?

- Nu! Am răspuns eu. Am reparat-o ieri seară. De unde știți însă că am o motocicletă antică și că biata de ea a fost în pană? De unde știți voi toate astea?

În loc să-mi răspundă, unul dintre ei, cel mai tânăr, mi-a zis:

- Grăbește-te, sergent Gringa. Du telegrama căpitanului. Cu toată viteza. Cu motocicleta pe care ai reparat-o. Spune-i să nu telefoneze jandarmilor din Deltă. Linia telefonică este tăiată. Întregul sector este izolat. Stâlpii putreziți au căzut din nou. Spune căpitanului Taxid că cea mai bună soluție este să aștepte lumina zilei și să meargă la locul crimei cu Fordul vostru matusalemic.

- De ce să aștepte lumina zilei. Putem pleca imediat, le-am spus eu.

- Nu puteți pleca fără lumina soarelui, mi-au răspuns ei.

Râdeau. Am rămas cu gura căscată, domnule căpitan. Marinarii ăștia de pe *Mythos* nu sunt oameni ca dumneavoastră, sau ca mine. Nici gând. Sunt demoni adevărați. Știu tot. Știau că avem o rablă de mașină, îi cunoșteau marca. Știau tot despre noi. Absolut tot. Fără îndoială, cunosc toate secretele militare și de Stat ale republicii noastre foarte populare. Sunt sigur că cunosc și viețile noastre private. Suntem cum zice psalmistul: „goi și descoperiți în fața ochilor lor”.

- Viața noastră privată?

- Da, domnule căpitan.

Căpitanul se oprește. Privirea lui fixă întârzie pe patul din care abia s-a sculat. Jumătate din pat este desfăcut. Perna păstrează forma capului său. Cealaltă jumătate este intactă. Căpitanul vede acest lucru de necrezut. Amina, spălătoreasa, era acolo. A petrecut noaptea aici, în cealaltă jumătate a patului. Nu s-a putut volatiliza fără de urme. Totuși, a dispărut. În cameră nu este decât patul, chiuveța, o ulcică cu apă și telefonul. Nimic altceva. Niciun dulap. Amina nu și-a putut lua zborul prin pereți sau prin tavan, precum vrăjitoarele. Căpitanul nu crede în vrăji. Faptele însă sunt fapte. Femeia s-a evaporat!

- Asta-i tot? - întrebă el.

Continuă să caute urmele Aminei.

– Asta-i tot, domnule căpitan. Destul pentru o noapte. Chiar prea mult. Nu voi uita niciodată această noapte.

– La drum, sergent. Plecăm.

– Mai este ceva. Am uitat să vă spun și asta. După plecarea Americanilor, am găsit pe biroul dumneavoastră două cartușe de țigări. Le-au lăsat pentru dumneavoastră. Iată-le.

– Nu poate fi un cadou pentru mine, spune căpitanul. Dacă Americanii știu totul despre noi, știu și că nu fumez. Deci nu îmi pot oferi țigări mie, care nu sunt fumător. Țigările sunt cadoul tău. Păstrează țigările americane. Ți-au spus însă că linia telefonică este tăiată?

– Da, mi-au spus asta.

– Vom verifica spusele lor. Vom vedea dacă-s chiar așa dați dracului, sau vor să ne ia fața cu sateliții lor.

Căpitanul Taxid ia receptorul telefonului din zid și învârte cu nădejde maneta acestuia. Dede-subtul aparatului, pe podea, se găsește o lădiță neagră, de lemn, închisă cu lacăt. Cam de aceeași mărime cu telefonul, dar mult mai grea. Pa capacul ei este pictat un cap de mort, iar dedesubt scrie „Nu deschide”. Lădița neagră conține bateriile telefonului. Telefonul din sectorul Rodon funcționează cu baterii. Centrala electrică fiind în pană o zi din două, abonații la electricitate se bazează pe lămpile cu petrol. Cât despre abonații telefoanelor, aceștia

au primit lădița cu baterii în chiar momentul instalării telefonului. Lădițele sunt livrate gata închise, cu un lacăt solid, pentru a-i împiedica pe copii să risipească lichidul din baterii. În fiecare an, doi meseriași de la telefoane vin să verifice bateriile. Cu ocazia asta, sunt primiți ca niște personalități și rămân două zile. În seara sosirii lor, Rodonul îi onorează cu un banchet pe cinste, la care sunt invitați cei opt abonați, autoritățile civile, militare și soțiile acestora.

– Nu are rost să telefonați, domnule căpitan. E ora două și jumătate noaptea.

– Chiar așa. Nu m-am gândit că suntem în toiul nopții.

La Rodon, operatoarea telefonică lucrează de la opt la douăsprezece și de la optsprezece la douăzeci. În restul timpului, nu se poate telefona.

– Să mergem, spune căpitanul.

Ofițerul iese. Sergentul îl urmează. Stelele atârnă din greu pe cupola albastră a cerului. În august, către septembrie sunt cele mai frumoase nopți. Sergentul și căpitanul urcă în motocicletă cu ataș. Fără să privească stelele. Acum știu că pe cer se află și sateliți. Ochii acestora îi privesc. Urechile invizibile ascultă totul. Imposibil de știut care sunt stelele făcute de Dumnezeu și care sunt cele fușerite de U. S. A. Pe strada principală, toate casele sunt la fel. Ziduri date cu var, acoperișuri cu țiglă roșie, porți și ferestre ce se deschis direct spre stradă.

– Umilitor! - spune căpitanul.

– Ce este umilitor, domnule căpitan?

– Condiția noastră de națiune sub-dezvoltată.

Foarte umilitor. Poți afirma, sergentule, că ești cu adevărat contemporanul Americanilor? Nici măcar nu putem spune că locuim aceeași planetă. De la mii de kilometri distanță, Americanii văd ce se petrece la noi, sub nasul nostru. Ne semnaleză din New York că o crimă s-a comis aici, la cincizeci de kilometri de Rodon. O crimă ce s-a petrecut acum o jumătate de oră. Crimă despre care habar nu aveam și despre care n-am fi știut niciodată nimic dacă nu ne-ar fi semnalat-o ei. Ei vorbesc cu satelitul de pe cer, iar noi nu putem comunica nici prin telefonul cu manivelă.

Motocicleta avansează cu greu pe strada nepietruită, nici asfaltată. Cele trei roți intră în praful de o palmă, ca într-o saltea. Căpitanul ridică gulerul vestonului pentru a se proteja de praful roșcat ce îi pătrunde în gură, în urechi și în ochi. Praful are un puternic gust sărat și amar.

– Oprește la poștă, ordonă căpitanul. Scoală pe domnișoara Alina. Să ne facă legătura cu comandamentul.

Câteva case mai încolo, motocicleta se oprește în fața poștei – o casă ca toate celelalte. Deasupra porțiței de lemn se găsește o placă de ceramică, cu inscripția „Poștă – Telegraf – Telefon”. Sergentul bate la poartă. În interior se aprinde o lumină. Amândoi o văd, prin ferestrele fără

perdea, pe domnișoara Alina, cum sare din pat. E foarte speriată. Poartă o cămașă de noapte lungă și brodată, plus o dantelă pe cap, ca în gravurile de altădată. Domnișoara Alina este subțirică, slăbuță, nervoasă și foarte bătrână.

Rămas în atașul motocicletei, căpitanul o privește cu milă și tandrețe pe Domnișoara Alina. Bătrâna domnișoară se înroșește de îndată ce este privită. Ca fetele din pensiunile de altădată. Vreme de 30 de ani a fost învățătoarea școlii din Rodon. Înainte fusese învățătoare într-un mic orașel, unde a rămas doar câteva luni. Pe atunci avea nouăsprezece ani și căzuse la dragoste pentru fiul unui negustor bogat. A fost marea ei dragoste. Alina și drăguțul ei nu se vedeau decât pe stradă, plus duminica, la biserică. Nu își vorbeau direct. Din pudoare. Purtau însă corespondență. Într-o zi, una din scrisorile Domnișoarei Alina căzu în mâinile unei cucoane cu nasul pe sus, una dintre matracucile târgului. Aceasta a citit-o mamelor tuturor elevilor. Scandalul a fost atât de mare încât inspectorul a mutat-o pe Domnișoara Alina unde și-a înțârcat dracul copiii. Exact la Rodon. Ieșind la pensie și neștiind unde să meargă, căci nu avea casă, nici familie, i s-a încredințat funcția de telefonistă și de poștăriță. În acest fel este cazată gratis în cămăruța de lângă biroul poștei. În plus, primește un mic salariu, ce se adaugă pensiei de mizerie. Munca pe care o face este pe măsura forțelor ei. În afara celor opt abonați ai